

# KÖZLÖNY,

## hivatalos lap.

A „Közöny“ hétfőt kivéve, naponként jelenik meg. — Ára lapjainak helyben 7 frt, és postán négyszeri szétküldéssel hetenként 7 frt 12 kr pp., naponkénti szétküldéssel 8 frt pp. — Felvételnek mindennemű hirdetések, melyek hasábsoráért 5 p. kr. vétetik. — Előfizethetni minden álladalmi postahivataloknál és a kiadó hivatalban Debreczenben. —

### HIVATALOS RÉSZ. RENDELET.

F. g. 4815.

Hogy a hadügyministerium eddigi kiadásairól a nemzetgyűlésnek számolhasson, 's általában a pénzkezelés rendezésék, a hadsereg minden parancsnokainak ezennel a legnagyobb felelősség terhe alatt meghagyatik; miszerint parancsnokságuk alatt álló bármely nemű és fegyverzetű csapatok számoló tisztjeit, általok kezelt minden pénzkezelési havi számadásainak jelen rendelet vételével számítandó tíz nap alatt leendő beadására kötelezvé, azokat haladék nélkül felterjeszték, sem a háború, sem más bármely ürgy felmentő okul nem szolgálhatván. Azon tiszték, 's hivatalnokoknak is, kik különös hadi szükségletek biztosításával megbizva vannak, szigorú kötelességüknek elismerjék, a kitűzött határidő alatt számadásikat beküldeni, azon megjegyzéssel: hogy ezen rendeletet nem teljesítő számoló tiszték előmenetelre számot ne tartsanak, 's ezen kívül az érintett határidő multa után minden további kérdés, vagy mentegetés elmellőzésével havi díjak egy harmadrésze levonassék mind addig, míg kötelességeiknek meg nem felelnek.

Mészáros Lázár,  
hadügyminister.

### KINEVEZÉSEK.

C | t. 637. sz.

Görgey tábornok, és 7-dik hadtesti főparancsnok úr által következő tüzéri kinevezések történtek:

Hadnagyokul:

Márczel Károly.  
Csajághi N.  
Rang nov. 12-től 1848.

Haschinovszky János.  
Khern András.  
Rang dec. 16-tól.

Kiriák György.  
Papp Ferencz.  
Rang dec. 1-től.

Griell Jakab; rang dec. 16-tól.  
Székely József.

Fricz Jakab.  
Belczer János.  
Pászory Endre.

Varga Lajos.  
Rózsa N.  
Rang jan. 1-től 1849.

Kecskóczy Mihály.  
Komolyi Lajos.

Andrássy Ferencz.  
Laczay József.  
Villásy N.

Voggt Vilmos.  
Nagy Imre. Tüzemesterek.  
Rang jan. 16. 1849.

Záborszky Eudid, nemzetőri hadnagy.  
Rang jan. 16-tól.

Feszler Ferencz.  
Bellosus Ignác.

Schiedebaum Vincze.  
Keresztesy Ferencz.  
Menhoffer Gottlieb.  
Lukovinyi József. Tüzemesterek.  
Rang jan. 16-tól.

Klupenegger N.  
Védéky Lajos.

Kohlbaum Henrik.  
Veres István.  
Pischely József.

Kapp József. Tüzemesterek.  
Rang febr. 1-től.

Rankl Albin.  
Kalmár N.  
Gulyás Pál.  
Bitó Gáspár.

Sally Mátyás (számvevő.) Örmesterek.  
Rang jan. 1-től.

Főhadnagyokul:

Malek Károly, rang jan. 1-től.

Frobelsberger János, rang jau. 16-tól.

Röth János,  
Lechner János. Hadnagyok.

Rang febr. 1-től.

S z á z a d o s o k u l

Preusz Frigyes,  
Schüber Róbert,  
Szerdahelyi Incze,  
Semscey András. Főhadnagyok.

Rang febr. 1-től.

Mind ezen kinevezések ezennel hivatalosan is megerősítetnek.

Debreczen, mart. 3-án 1849.

Mészáros Lázár,  
hadügyminister.

A. h. 4618.

Kineveztetnek:

A' 40-dik honv. zászlóaljhoz.

Főhadnagyokul:

Szebényi Lipót, ) alhadnagyok.  
Nagy Samu, )

Grosz József, számvevői segéd.

A' 70-ik z.-aljhoz.

S z á z a d o s u l:

Troyer József, pozsonyi n.-éri százados.

A' 34-ik z.-aljhoz.

Főhadnagyokul:

Algai Sándor, ) alhadnagyok.  
Ruzsinkó József )

Pantz Ferdinánd, 46. z.-alji hadnagy.

Az 57-dik z.-lőaljhoz.

Főhadnagyul:

Brankovics Mihály 34-ik ezredbeli hadnagy,  
Domin József, ) z.-beli alhadnagyok.  
Tanik Károly, )

Alhadnagyul:

Mercza Rezső, számvevői segéd.

A' 46-ik z.-aljhoz

Főhadnagyokul:

Matkovits János, ) besoroltattak.  
Kükemezei Boldizsár )

Schindler János, ) hadnagyok.  
Stipetits Károly )

Rang és illetmény február 1. 1849.

Herczeg Woronieczky vadász karához.

S z á z a d o s u l:

Mandits Pál.  
Hadnagyul:  
Karlovszky Sándor január 1. 1849.

Guttman József " " "  
Bucsegh Alajos Február 22  
Koch Mihály " " "

Az utászkarhoz.

Hadnagyul és segéd tisztül számfelettinek:

Burchard Gusztáv.

A' 27-dik z.-aljhoz.

S z á z a d o s u l:

Tarnay Antal, z.-alji főhadnagy.

Rang és illetmény mártius 1. 1849.

Mészáros Lázár,

hadügyminister.

C | A. 648. sz.

Kineveztetik a' honvéd tüzérséghez:

hadnagyul:

Szutsits Béla tüzemester, martius 1-től számítandó rang és illetményvel.

Hadügyminister távollétében

Kiss Ernő,

altábornagy.

F | P. 4727.

Az 58-ik honvéd zászlóalji számvevő-segédi állomásra

Szász Lajost mártius 1-től kezdve neveztem ki.

Debreczen, mártius 3-án 1849.

F | p. 4701.

A' 30-ik honvéd zászlóaljnál megürült számvevő segédi

állomásra Antalfy Lajos köz és váltó ügyvédet martius 1.

kezdve neveztem ki.

Mészáros Lázár,

hadügyminister.

428 | H.

A' hadügyi egészségi osztály:

A' hadügyminister ur által, az aradi táborba:

Dr. Landshut István, törzsvorosul kineveztetett.

A' hadügyi egészségi osztály által.

A' nagyvárad honvéd-tüzérséghez:

Schauniczky Endre, 60-ik gy. ezred 2. z.-alja orvos, főorvossá előléptetett.

Liebermann Ábrahám orvosul.

Bereghszász József orvosul kineveztetett.

A' 67. h. zászlóaljhoz:

Barra János orvosul.

A' pétervárad tábort kórházba:

Kieser Ferencz főorvosul.

A' nagyvárad tábort kórházba:

Schönhoffer József orvossegédül.

Bernard István orvossegédül.

A' 17. Bocskay huszár ezredhez:

Butsek Ede orvosul.

A' 16. h. zászlóaljhoz:

Schweizer Antal orvosul.

A' 65. h. zászlóaljhoz:

Galajda József főorvosul.

A' 21. zászlóaljhoz:

Offenheimer Lipót orvosul.

Az 58. zászlóaljhoz:

Streit Vilmos orvosul.

A' békési fiók tábort kórházba:

Halász István főorvosul.

Malatidesz Mihály és

Bécsi Iván orvos-segédékül.

A' makói fiók tábort kórházba:

Tomor Imre és

Hajnal Lajos orvos segédékül.

A' debreczeni tábort kórházba:

Bistei István orvosul.

Az 50. zászlóaljhoz:

Árky Imre orvossegédül.

A' 63. h. zászlóaljhoz:

Bamberger Jakab orvosul.

A' 3. h. zászlóaljhoz:

Losz János orvosul.

Az 52. gy. serezed 3. zászlóaljához:

Feuer Dávid orvosul.

A' 29. h. zászlóaljhoz:

Veigl Herrmann orvosul.

A' 44. h. zászlóaljhoz:

Galgóczy Gábor, 54. h. zászlóalji orvos, főorvosul.

Az 54. h. zászlóaljhoz:

Jámbor Károly orvosul.

A' 6. huszár ezredhez:

Külkei István főorvosul kineveztetett.

Debreczen, mart. 3. 1849.

Flór Ferencz.

osztályfőnök.

Magán úton értésére esvén a' hadügyi egészségi osztály-  
nak, hogy a' hadseregnél az orvosi személyzet 's a' betegpó-  
lási ügy körül hiányok mutatkoznak; mintán pedig az osztály  
az ez ügyben feljelentett szükségleteket mindekkorig sikerrel  
kielégíteni képes volt 's jövőre is képes lehetni remél; azért a'  
tábornál eddig felmerült hiányok csupán azon körülménynek tu-  
lajdoníthatók, hogy azok iránt a' feljelentés az illetők részéről  
meg nem történt; ennél fogva az összes tábort parancsnoksá-  
gok ezennel hivatalosan felszólítottak; hogy az ez irányban  
bárhol mutatkozó hiányokat és szükségleteket, mielőbbi orvos-  
lás végett, feljelenteni siessenek.

Flór Ferencz,

osztályfőnök.

Az „Estilapokat“ illetőleg következő hivatalos  
oklevelek adatnak át a' nyilvánosságnak.

I.

Tisztelt orsz. rendőri hivatal! Esti lapok című politikai  
hírlapom itt Debreczenben már megindult. Vidékről számos fel-  
szólító sürgetéseket kapok. Azért illendő tisztelettel kérem a'  
tisztelt orsz. rendőri hivatalt, méltóztassék az illető posta-hi-  
vataloknál lapom szétküldetése iránt a' törvények értelmében

44

rendelkezni: alázatos tisztelettel vagyok az orsz. tisztelt rendőri hivatalnak alázatos szolgája, Jókay Mór, az Esti lapok felelős szerkesztője.

Kivülről: A' tiszt. orsz. rendőri hivatalhoz (az „Esti lapok“ iránt) beadott kérése a' benírtak.

## II.

Debreczen város polgármestere.

Felszólítatásom következtében jelentem, hogy az „Esti“ című lap szerkesztője, Jókai Mór, az 1848-ik évi XVIII. törvényezik 3-ik fejezete 30-ik §-nak 1-ső pontja értelmében a' nyilatkozatot megtette: miszerint ő a' debreczeni nyomdában naponként Esti című lapokat nyomtat.

A' mi pedig a' fennírt törvényezik fejezet paragrafus második pontja szerint a' kívánt biztosítékot nézi: e' tárgyban a' kezességet képviselő Szunyogh Rudolf úr vállalta magára. Mivel a' biztosíték azonban fekvő birtokban áll, s ennek becseről a' bizonyítvány, úgy szinte a' betáblázási jegyző könyvi kivonat kezeim közzé mind ideig is be nem adatott: e' tárgyban kimerítő tudósítást ennél fogva nem tehetek.

Debreczen, febr. 28. 1849.

Poroszlay Fridrik,  
polgármester.

## III.

454. sz. R. P. K.

Debreczen városának. Az „Esti lapok“ című hírlap iránt tett jelentés folytán, oda utasított a' hatóság, hogy mivel a' sajtótörvényi rendelkezés szerinti intézkedések, a' helyhatóság köréhez tartoznak, Debreczen városának hatósága, az 1848-ik törvény 18-ik cikke értelmében haladéktalanul intézkedjék, s Jókai Mórnak hátrát, s itt l. al. csatolt folyamodását szolgáltatassa kéhez.

Debreczen, mart. 2-án 1849.

Madarász László,

országos honvédelmi bizottsági tag.

## IV.

454. sz. R. P. K.

Debreczen városának tegnapi fölterjesztéséből kitetszven: miként az „Esti lapokra“, a' törvényes biztosíték sem készpénzben sem fekvő vagyonra betáblázott kötelezvényben le nem tételt, az irt lapnak postán leendő szétküldése, míg a' törvény követeléseinek elég nem tétetik, meg nem engedtetik.

Debreczen, mart. 1. 1849.

Az orsz. honvédelmi bizottsági tagja,  
Madarász László.

457. sz. | R. P. K.

Miután azon hibás vélemény terjesztetik, mintha a' „Munkások újságát“, a' kormány tiltotta volna le; közhírré tétetik, Debreczen városának, mint illető törvényhatóságnak e' tárgyban tett hivatalos jelentése.

392. Debreczen város tanácsától. Madarász László országos honvédelmi bizottsági tagnak. — Felterjesztvén, miszerint Stancsics Mihály, „Munkások újsága“ című lap szerkesztője, az 1848-ik évi XVIII-ik t. cz. által parancsolt biztosítási díjt, mind ez ideig le nem fizette, s ezt maga is a' tanácsülés előtt — hova ez iránt felhivatott — őszinte bevallván városi törvényeszkünet Stancsics Mihály irányában az 1848-ik évi XVIII-ik t. cz. 31. értelmében eljárásra utasítottuk, s lapjának kiadását, a' törvényeszkünet eljárásáig felfüggesztettük. Mit is kellő tudomás végett ezennel tisztelettel felterjesztünk.

Kelt Debreczenben 1849 ik évi január 30-án tartott tanácsülésben. Debreczen város tanácsa.

Boros István s. k.  
helyettes főjegyző.

## ADAKOZÁSOK.

A' Csetnek s ochtinai nők' adományai.

Kiriny testvérek 4 ing, 4 lábravaló; Geruska Pálné 1 ing, 1 lábravaló, 4 ruha darab; Kiriny Teréz 3 ing, 3 lábrav., 10 ruhadarab, 2 font tépés; Manich Rozália 1 ing, 1 lábrav.; Gedeon Mária 1 ing, 1 lábrav.; Sebők Therézia 2 ing, 2 lábrav.; Rotlorsnick Mária 1 ing, 1 lábrav.; Stenczel Mária 2 ing, 2 lábravaló; Szontagh Pálné 6 ing lábravaló; Toth 'Su'sánna 1 lábravaló; özv. Glauf Jánosné 1 ing, 1 lábravaló; Glauf Juliánna 1 ing, 1 lábravaló; Remenyik Zsuzsánna 1 ing, 1 lábrav.; Gömöri Pálné 3 ing, 3 lábrav., 1 font tépés; Czibur Jánosné 3 ing, 3 lábrav., 10 ruhadarab, 1 font tépés; Jankó Andrásné 6 ing, 6 lábrav.; Szontagh testvérek 3 ing, 3 lábrav., 3 font tépés; Gothard Ferenczné 2 ing, 2 lábrav.; özv. Matulai Józsefné 2 ing, 2 lábrav.; Sztankay Ferenczné 4 ing, 4 lábrav.; Siraki Karolina 2 ing, 2 lábrav.; Ursziny Mátjáné 2 ing, 2 lábrav.; Márton Istvánné 3 ing, 2 lábrav., 6 ruhadarab, 1 font tépés; Lojdl Mihályné 2 ing, 2 lábrav.; özv. Varga Jánosné 1 ing, 1 lábravaló; Benedicti Dánielné 3 ing, 3 lábrav.; Pazar Jánosné 2 ing, 3 lábrav.; Szontagh Zsanét 1 ruhadarab; Bartholomeidesz Jánosné 2 ing, 2 lábravaló, 6 ruhadarab; Fabriczius Istvánné 3 ing, 3 lábravaló, 1 font tépés; özv. Tót Jánosné 1 darabruba; Mesko Károlyné 2 ing, 2 lábravaló; Szentkrusztiné 1 ing, 1 lábravaló; Matulai Dánielné 1 ing, 1 lábravaló; Markus Jánosné 3 ing, 3 lábravaló, 1 ruhadarab; Márton Lászlóné 3 ing, 3 lábravaló; özv. Tiszianszki Klára 2 ing, 2 lábravaló; Rochfalussy Otília 4 ing, 5 lábravaló, fél font tépés; Faskó Józsefné 1 ing, 1 lábravaló; Balczér Jánosné 1 lábravaló; Svirján Jánosné 1 ing, 1 lábravaló; Szlobodinik Jánosné 1 ing, 1 lábravaló; Kupferschmidt Samunó 2 ing, 2 lábravaló; Flaiserné 1 ing, 1 lábravaló; Regecz Jánosné 1 ing, 1 lábravaló; Krajári Mária 1 ing, 1 lábravaló; Márton Józsefné 1 ing, 1 lábrava-

ló: Glauf Györgyné 1 ing, 1 lábravaló; özv. Márton Jánosné 6 ing, 6 lábravaló, 17 rőf fásli egy kendő; Gyurki Dánielné 6 ing, 6 lábravaló és tépést; Jántó Dánielné Zsujtáról tépést és pólyákat; öszvesen 99 ing, 102 lábravaló, 39 ruhadarab, 9 és fél font tépés.

Költ Csetneken 1849. évben jan. 11-kén.

Ifj. Kinny János,

Gömörmegyei főszbiró által.

Magyar Gyula mező városának következő lelkes hölgyei a' nagyváradi ruhabizottmányhoz a' honvédek számára f. hó 12. ajándékokat küldének be:

Alger Antalné 4 inget 4 gatyát, Aranyosy Pálné 2 i. 2 g. és 4 pólyát; Bodoki Zsófia és Nina 6 i. 6 g., Beretvás Judit 2 i. 2 g., Bornhauser Rózsa 3 i. 3 g. s 3 pár pólyát, Czingulsky Józsefné 2 i. 2 g., Erkel Karolina 2 i. 2 g., Enyedy Györgyné 1 i. 1 g., Freicht Apolónia 9 pár pólyát, id. Farkas Gáborné 1 i. 1 g., Farkas Vilma 2 i. 2 g., ifj. Farkas Gáborné 1 i. 1 g., Ferenczy Léni és Máli 6 ing 6 g., s egy font tépényt, Ferenczy Alajosné 6 i. 6 g., Gajer Ferenczné 3 i. 4 g., Gajer Katalin 6 i. 6 g., Grindly Lauza 6 i. 6 g., Hadszy Györgyné 2 i. 2 g., Habrik Ferenczné egy lepedőt és egy sebkötözőt, Holló Ferenczné 4 pár polját, Huszka Franciska 2 i. 2 g., Hoffman Nina 4 i. 4 g., Karassai Istvánné 12 i. és 12 darab törölközőt, Keller Ferenczné 2 i., Kollár Nina 3 i. 3 g. 1 font tépényt, Kosztyik Fáni 6 i. 6 g., Kultsár Józsefné 2 i. 2 g., Leimberger Györgyné 2 i. 2 g., Merra Antonia 4 i. 4 g., Miller Istvánné 4 i. 4 g. 2 font tépényt, Mogyorósi Anna 2 i. 2 g., Moldaványi Ignáczné 3 i. 3 g., Mult Mátjáné 1 i. 1 g. 1 lepedőt, Nagy Julia és Mari 3 i. 3 g., Németh Antalné 8 i. 8 g., Nyikora Zsófia 3 i. 3 g., Omazta Mari 1 i. 1 g., Ormos Jánosné 2 i. 2 g., Paulovicz Ilka 1 i. 1 g., Paraszka nő testvérek 4 i. 4 g., Placsintár Gergelyné 1 i. 1 g., Pein Nina 6 i. 6 g., Rázel József 1 vég vásznat, Szalacz Mari és Nina 2 i. 2 g. és 1 kötet tépényt, Sztakhó Jánosné 6 i. 6 gatyát, Vasilevits Györgyné 1 i. 1 g., gr. ifjabb Veinkheim Józsefné 12 ing 12 g. fél font tépényt és 80 darab fáslit. Összesen tehát a' ruhabizottmány átvett 139 új, 12 ócska, és 1 szakadozott inget, 130 darab új, 8 ócska gatyát, 12 darab törölközőt, 2 lepedőt, 1 vég vásznat, 29 rőfben, 28 darab fáslit, 5 csomó tépést, és 20 darab pólyának való ruhadarabokat.

Kelt N. Váradon, febr. 15-én 1849.

Gergye, alezredes.

Szölésnyi, őrnagy. Nyitrai, őrnagy.  
Szathmár-Németi reformatus községe, alulírt hivatalnál, az ország különféle szükségének fedezésére, n e g y v e n n e g gő forintokat tett a' haza oltárára. Köszönet e' hazafias áldozatért.

Debreczen, martius 1-én 1849.

Az országos rendőri hivatal.

Az országos rendőri hivatalnál egy ismeretlen egy vontcsövű szuronyos vadászegyvert, — Mező-Tur községe pedig harmadfél vég nyeregálváló pokrőcot ajándékoztak az állományának.

Debreczen, február 28-án 1849.

Az országos rendőri hivatal.

404. H.

Szabó Mihály Tarczal városának főbirája — a' tarczali s környékbeli lelkes hölgyek hazafias buzgalma által a' tokaji tábori kórház számára szerzett gyűjtelék fenmaradt részét u. m. 15 pár új fehér ruhát, 2 gatyát és 3 ócska inget, 1 lepedőt, 2 törölközőt, kevés tépetet, s néhány kötöt küldte be a' hadügyi egészségügyi osztályba; — maga részéről még 21 font czinnel — minél fogva mind Tarczal városa s környéke lelkes hölgyeinek mind fenemlített főbiró urnak, az osztály ezennel nyilvános köszönetét fejezi ki.

Debreczen, mart. 2-kán 1849.

Flór Ferencz,  
osztályfőnök.

## I.

Feljegyzése

azon fehérpuha neműeknek, mellyeket Tokajváros a' Bekknő féle házi kórház részére kiszolgáltattott; 15 db ing, 12 db lábravaló, két font tépet, 10 db fásli, 2 db lepedő.

## II.

Feljegyzése azon fehérpuha neműeknek, mellyeket Tokaj városa a' Bónisféle házbán fekvő sebesültek számára kiszolgáltattott: 15 db ing, 12 db lábravaló, 3 db lepedő, 10 darab fásli, 2 font tépet.

Tokaj jan. 25. 1849.

Szabó Károly,  
Tokaj város főjegyzője.

## III.

Feljegyzése azon fehérpuha neműeknek, mellyeket Tokaj városa a' Bónisféle házbán fekvő sebesültek számára kiszolgáltattott: 15 db ing, 10 db lábravaló, 2 font tépet, 10 db rongy, 5 db sérvkötő, 1 db kendő, 1 db lepedő.

## IV.

Feljegyzése azon fehérpuha neműeknek, mellyeket Tokaj városa a' Bekknőféle kórházban fekvő sebesültek számára kiszolgáltattott: 15 db ing, 10 db lábravaló, 2 font tépet, 5 db rongy, 5 db sérvkötő, 1 db kendő, 1 db lepedő.

Tokaj jan. 26. 1849.

Szabó Károly, főjegyző.

F. l. g. 4254.

Somossy Ignác kormánybiztos jelentése folytán: Olli János hevesmegyei pusztai hadnagy két az ellenséghez általszök-

ni akará 1-ső számú huszár-ezredbeli trombitást lovasul együtt. — Lepetényi nevű mezőtúri katonai biztos pedig egy gyalog szökevényt elfogott. — Debreczen, márczius 2-án 1849.

## IGAZÍTÁS.

A' „Közöny“ 43-dik számában Mesterházy István kevézésénél „többszöri erélyes visszavonulása által“ helyett kell állani többszöri erélyes visszanyomása által. Mi ezennel kiigazítottuk.

## NEMZETI GYÜLÉS.

CXXIII-ik ülés a' képviselőházban, márczius 2-kán reg 11 órakor; elnök: Almásy Pál.

Irányi Dániel olvassa hitelesítés végett a' közelebbi ülés jegyzőkönyvét, mellyre észrevétel nem volt.

Szunyog Rudolf: A' tegnapi indítvány következtében van kérésem a' házhoz: Ohajtanám, ha határozatilag kimondatnék az, hogy a' honvédi bizottmány oda utasított, hogy azon három helységek lakosai, kik a' napokbani csatázás által károkat szenvedtek, a' nép érdekében minél előbb kármentesítsenek.

Szaplonczay József: Sajnálom azon lakosokat, kik kárt szenvedtek, s ohajtom, hogy annak idejében kártalanításnak is, hanem most helyén azt látom, hogy azokat, miket seregeink részint csata, részint manuevrirozás tekintetéből elpusztítanak, kártalanítsuk, mert ha azokat is kártalanítjuk, miket az ellenség felgyújt és elprédál, akkor okot szolgáltatunk arra, hogy az ellenség minden falunkat felgyujtsa, és például a' rácz vidékeket, Erdélyt, mellyeket az ellenség feldúlt, szinte kártalanítani kellene. Én tehát különbséget látok azon kár között, mit az ellenség tesz, és a' mi seregeink okoznak. Várjuk be a' számolás óráját, akkor rendelkezünk azok iránt. (Helyes!)

Madarász László: Én nem kívánom elvileg most ezen kérdést tárgyalni. A' kártalanítás eszméje kétféle lehet, egyik, mi a' hadviselés folytatásából származik, a' másik, a' mi kárt seregeink okoznak. Ha a' ház el fogja találni azon iránt, mellyel fogva kitűzve azon alapot, melly szolgálhat a' hadviselés által okozott károk megtérítésére, mellyek a' hazában szét-szórva vannak, a' 2-ik kérdésre nézve helyén látnám, ha azon határozat hozatnék, hogy az első élelembeli szükségét a' megkárosítottakra nézve, a' mennyiben azt seregeink okozták, figyelembe veszi a' ház és honvédelmi bizottmány, nem a' kártalanítás eszméjéből, hanem mennyiben nem talán a' hadviselés mostani nyomozható pillanatában szükséges intézkedések kívánják tegye meg, és jelentse be a' háznak. (Helyes!)

Elnök: E' szerint elfogadja a' ház, miként figyelmébe ajánltassék a' honvédi bizottmánynak, hogy az első élelmi szükségek kártalanítására nézve tegyen a' háznak jelentést. Az igazoló bizottmány kiegészítése következtében e' következő tagok nyertek többséget: Kállai Ödön 40, Halász Bódi 39, Madarász József 30, Dobolyi Sándor 34, Dedinszky József 33 és Boér Antal 29 szavazattal. — Osztrovsky József Szeged városa képviselője jelenti, hogy 8 napra kapott szabadságot a' a' korm.-elnöktől, de minthogy az ott működő Vukovics Sebők és Bathány Kázmér által fel van szólítva, hogy nekik segéd kezét nyujtsan, annyi időre kér engedelmet, mennyi alatt működését bevégezendi. Décey László jelenti, hogy a' honvédi bizottmány által Erdélybe mint kormánybiztos van kiküldve, miért eltávozik; idős Szirmay Pál egy hosszú folyamodásban tudtára adja a' háznak eddigi elmaradásának okait, és még 2 hónapi szabadságot kér, minthogy az okok közötti politikai hitvallása is ben van, folyamodása talán az igazoló bizottmányhoz tételhetik által. (Helyes!) Urbán Gyula, aradi képviselő, egy hét-re távozott el, de miután családja szokott lakhelyéről a' harc következtében elűzetett, de különben is családja beteges állapotban van, több időre kér a' háztól engedelmet. (Némellyek: megadjuk; mások: nem adjuk meg!)

Hunfalvi Pál jegyző olvassa Urbán Gyula folyamodását. (Felkiáltások: 15 nap nem adunk engedelmet.)

Elnök: Tehát méltóztassanak határozni. (Lárma és zaj.) Minthogy különböző vélemények mutatkoznak, nincs más mód, mint szavazattal dönteni el a' dolgot, kik a' 15 napot megadni kívánják, álljanak fel. (Többség.) A' 15 nap megadatik.

Szunyog Rudolf: Bátor vagyok a' ház figyelmét felhívni az iránt, mi nem a' háznak, hanem a' közönségnek érdekében van, hogy t. i. az itt mondattak híven adassanak elő, és ohajtanám, hogy a' „Közöny“ szerkesztősége a' kormány által oda utasítsassék, mikép az itt törtétek híven íródjanak a' „Közönybe“. Egy adatot hozok fel. A' „Közöny“ szerkesztősége vagy nem figyelemmel kíséri az itt törtéteket, vagy kevés figyelmet fordít arra, hogy a' beszédek úgy jöjjenek a' „Közönybe“, mint előadatnak, mert különben az lesz következése, hogy a' közönség nem értesíthetik híven az itt érintettekről. Elmondok egy tény; mert az által hazánk egy tisztelt fia és általunk érdemeiről hön szeretett követtársunk Szemere Bertalan compromittáltik legjobban. Emlekezik a' t. ház Nyáry Pál egy beszédére, mellyet nem azon szavakkal mondott, mint a' „Közönyben“ áll, hanem azt mondta: „Az állított róla, hogy ő azért nem vállalta el a' státus-litkárságot, mert neki Szemere alatt szolgálni kisebbség lett volna;“ a' „Közönyben“ pedig az áll: „Némellyek azt mondták, azért nem vállalta fel az altikárságot, mert neki oly emberrel, mint Szemere, szolgálni kisebbség lett volna;“ ez nagy különbség, s ha így van, Szemereről rosszat feltételez, holott nincs a' háznak tagja, ki róla rosszat feltételezzen, mert Szemere a' legnagyobb eréllyel működik Magyarországon. Annál fogva azért, mert kötelesek ércem magamat, Szemere Bertalan irányában, miután a' dolog nem így áll kinyilatkoztatni, miszerint a' közönség megtud-

hassa, hogy mondatott, szerkesztő elő, mik i

Ma azt hiszen törtétekr ha az itt f esetben j mondjam nek? nem zunk, le ször a' gy lárma mia neki adott ségét ne nem látok a' sebesít tenni a' to irni, a' mi

El iránt intéz lonybe, e vékül tu mi itt tört hoztam ve ni, hogy é tanácskozó szólítom a szivesked sokat cser

Sz mert a' K tárczához vagyok k ember h lárma és sitik, és ó hozott es legnagyobb

Ir a hadviselés kali bánás badságrt midőn a' nem köve talmatlan ezen elvb előadások hol t. i. h nagyobb gári öltör egyen elvv egyiránt, váradon é találom.

vissza ne ni, menny történik badon jár a' közsze valószínű kapván, nézve, mi ket és me meg nem ség a' mi ti, mint aggott ő És törté azt mond zónsleges dijakat, s seregnél, egy forin taljuk, ak litusk a' l módban r ben, én h fog adatn meg fogó másik tártitélő biró am de azo a' rögtön gond ford nak nem c lelesen el maga beva ségnek, ne re, rendes tom a' kor róság ösz (Helyeslés)

hassa, hogy az Szemerére nézve sértésnek volna mondva, mi elmondattam, felkérem a ház, hogy a Közlöny kiigazítsák és a szerkesztőség oda utasítsák, hogy hűségesen a d o d j a n a k elő, mik itt mondatnak. (Zaj.)

M a d a r á s z L á s z l ó: E' tárgyat érdeklőleg részemről azt hiszem, hogy a kormányt felesleges felhívni, mert a házban történetekről, s a sebesiról a ház elnöke rendelkezik; hanem ha az itt fenforgott tények nem mennének be a Közlönybe, azon esetben jöhet a dolog a kormányhoz. Hogy azonban nyíltan ki mondjam magam tapasztalását, mi lehetett oka azon hibás közlésnek? nem más, mint a l á r m a; s elmondhatjuk, hogy: l á r m á z u n k, l á r m á z t o k, l á r m á z n a k. Mint tudomásomra van többször a gyorsíró kénytelen letenni tollát, mert nem képes írni a lárma miatt. Méltóztassék tehát a ház elnöke élni a szabályokban neki adott azon hatalommal, hogy ha akárki lárma és kötelességét nem teljesíti, névszerint is felszólítsa, mert más módot nem látok, annyal inkább kénytelen vagyok kijelenteni, mert a sebesiról itt szava nem levén, ne legyen kénytelen félre-tenni a tollat a lárma miatt, és mielőtt csend lesz híven le fogja írni, a' mit valaki itt beszél. (Helyes!)

Elnök: Tudom, hogy kötelességeim közé tartozik az iránt intézkedni, hogy az itt mondatnak híven menjenek a Közlönybe, és igazsága van Madarász Lászlónak, hogy azt lehetne vétkül tulajdonítani a' kormánynak, ha akadályozná, hogy az, mi itt történik, ne menjen be a Közlönybe. Én is azon okot hoztam volna fel, mit ő felhozott, és kénytelen vagyok ismételnem, hogy én minden igyekezetemet oda fogom fordítani, hogy a tanácskozáskorban a' kellő csend meglegyen. Annál fogva felszólítom a' házat, hogy tisztán teljesítésében segítséggel lenni sziveskedjék; annyal inkább, hogy a' gyorsíró a' tanácskozáskor csendben híven feljegyezhesse.

S z ú n y o g R u d o l f. Én a' kormányt azért említettem, mert a' Közlöny hivatalos lap, és a' Közlöny hivatala a' belügyi tárczához tartozik. Egyébiránt én megnyugszom, de kénytelen vagyok kijelenteni a' ház érdekében, ne méltóztassanak egyes ember hibáit az egész házra róvni. Elismerem, hogy vannak lárma és rendezavarások, melyek a' ház tisztelét megszeplősítik, és óhajtanám, ha nem történnének, hanem az általam felhozott esetre hivatkozom, midőn Nyári Pál beszélt, akkor a' legnagyobb csend uralkodott (?) — (tovább).

I r á n y i D á n i e l. A' civilisált népek a' barbaroktól a' hadviselésben is megkülönböztették magokat, a' hadi foglyokkal bánásmód által. A' barbár nép, s a' zsarnok, ki nem a' szabadságról küzd, a' hadi foglyokkal is embertelenül bánik, és midőn a' civilisált népek a' hadi foglyokkal becsületesen bántanak, nem követnek el semmit, csak annyit, mi a' hadi foglyoknak ártalmatlanná tételére szükséges, és ezen elvet osztom. Midőn ezen elvből indulok ki, ha tekintem azt, mi történik bizonyos eladások után indulva Nagyváradon és némely városokban, hol t. i. hadi foglyok, pedig nem közönséges kövitzétek, hanem nagyobb rangú tiszték szabadon járnak ki s be a' házakhoz polgári öltönyben s húznak nagy fizetéseket, ha ezt kombinálom azon elvvel, melyet kijelentettem, melyet szükség elkövetni egyiránt, hogy a' hadi fogoly ártalmatlanná tételére, a' Nagyváradon és egyébutt tapasztalt bánásmódot megegyezőnek nem találom. A' hadi foglyoknak szabadsága elvétetik, hogy azzal vissza ne élhessen, és csak annyit szükség szabadságából elvenni, mennyi éppen a' visszaélések elkerülésére szükséges. De mi történik ott, hol az ausztriai rendszerből kinőtt főtisztek szabadon járnak ki s be a' házakhoz, nem mételezik-e be azok a' közszellemet? azt nem tudom, de hogy úgy történik, az igen valószínű, mi történhetik, ha azon főbb tiszték nagy fizetéseket kapván, melyek szükségtelenek a' mindennapi élet fenntartásra nézve, midőn nyitva az alkalmam, hogy megvesztegessék az öröket és megszökhessenek. Ez azon elvvel, melyből kiindultam, meg nem egyez, és történik az nálunk akkor, midőn az ellenség a' mi hadi foglyainkat minden népjogellenesen agyonlövete, mint Szóllt agyonlövete; midőn ártatlanokat, világtalan aggott öregeket elfogat, és vasban hurczoltatja börtönbe. És történik akkor, midőn Windischgraez egy rendeletében azt mondja, hogy ő a' mi tisztelket el nem ismeri, hanem közönséges arestansoknak tekinti, és korán sem adja meg illő nyugdíjakat, sem azon fizetést, melyben nálunk részeselek a' hadseregnek, hanem a' legfőbb ranguktól fogva a' kapitányig ad egy forintot, a' többi tiszteknek 40 krt. Midőn mind ezt tapasztaljuk, akkor lehetetlen, hogy tovább hallgassunk és fel ne szólítsuk a' kormányt 1-ór az iránt: tudósítsa a' házat, milly bánásmódban részesítettek az ausztriai hadi foglyok, és mi fizetésben, én ha ezen kérdésekre a' kormány részéről a' felelet megfog adni, az indítványt, melyet abból fogok következtetni, meg fogom tenni, ez az interpellatio egyik része. Átmegyek a' másik tárgyra. Tudjuk, hogy háború idején a' kémeke rögtönítelő bíróság elébe állítanak, és ez történik nálunk is, ám de azon csekély különbséggel, hogy míg másutt a' bíróság, a' rögtönítelő hadi törvényszék összeállítására talán nagyobb gond fordítatik, nálunk történt eset; hogy a' rögtönítelő bíróságnak nem célszerű összeállítása miatt egy kém, nem akarom részletesen előadni az esetet, hanem kezeskedem arról, hogy úgy van, maga bevallotta részletesen azt is, mi szolgálatot tett az ellenségnek, nem csak, hogy el nem ítéltetett, hanem egy másik helyre, rendes ítélő bírósághoz utasított. Én tehát 2-or felszólítom a' kormányt, nyilatkozzék az iránt: hogy a' rögtönítelő bíróság összeállítását kikre bízta, vagy ön maga alkotta-e össze? (Helyes!)

M e s z á r o s L á z á r (hadügyminiszter.) A' magyar nemzetet nagyszerűnek, nagyelkűnek mondják: s hogyha valamelyik nemzet nagyszívűségét, nagyelkűségét meg akarja tartani, soha sem kell másról normát venni, hanem csak önelkűsmerete sugallatától. Én 36 esztendeje, hogy katona vagyok, más országban is jártam, a' harcz menetelét tudom, következésképp látam és tapasztaltam, hogy bántanak a' hadi foglyokkal. Mi történik a' mostani ellenségeinknél a' foglyokkal? hitelesen nem tudom, hanem annyi igaz, hogy sok rosszat hallottam, s azon sok rosszak hallatára az itteni foglyok is nehezebb állásba helyeztetnek. Minden országoknál, minden hatalmasságoknál a' hadi fogoly rangja szerint a' béke idejeki zsoldját huza. Itt nálunk a' fele zsoldját huza. Mert egy hadnagy havonként 20 pft, következőleg naponként 40 kr. kap. Ha feljebbvaló a' fogoly, rangja szerint szinte nagyobb fizetéssel van ellátva, hanem mindig felével. Történnék ugyan a' tiszték között kihágások, mely kihágások meg is fenyítették, azaz, mind azok a' kik kihágtak s rendőri törvényeinkkel nem gondoltak sokat, szorosabb fogságba tételük s vigyázat alatt vannak. Vannak sokan, kik capitulatio által adták meg magukat, ezeknek a' kardhordás is megengedtetett, s míg szavukat megtartják, kiméletes bánásmódban részesülnek. Sokan vannak a' főbb tiszték közül, kik becsületszavokat adtak, hogy ügyünk ellen semmit nem tesznek, a' kormány parancsolatára, ott a' hol kívánja, megjelennek, és soha a' kormány hire nélkül helyökből el nem mozdulnak: következőleg nehogy az ugys terhes szolgálat még terhesebbé váljék azoknak becsületszavokban meg ellenkezőt nem mutatnak, megnyugodva szabadon járnak. Meglehet, én hibáztam abban, hogy kiméletebb bánásmódot parancsoltam, hanem megvallom: lelküzetem nem enged semmi kiméletlen bánásmódot gyakorolni, olyanok irányában, kiket a' sors mint elleneinket kezünkbe adott, hogy éreztessük bűnét más kisebb eszközökkel (helyes). Ha a' ház azok bezárását, keményen tartását, arestomi portioja szorítását vagy fizetésök, élelmezésök leszállítását elhatározza, elmondom: salvavi animam, én védtem a' kíményre tehettem; hanem míg én rendelkezhetek valahol, soha nem kívánhatják tőlem, hogy lelküzetem ellen határozzak. Ez nem teszem azon okból, mivel én, meg lehet hogy rosszul bánom velök, de hogy ha mi kiméletebben nem bánunk foglyainkkal, talán még majd rosszabbul bántanak a' mi elfogottainkkal is. Mert hogy ha azon emberek olly ferde gondolkozással vannak, hogy mi törvénytelen lábon állunk, és ők még törvénytelenebben állanak, az emberi jó érzés távol van tőlünk, én soha példájukat követni nem fogom. — Mi azt illeti minő bánásmód s tartásban részesülnek foglyaink, igen könnyű lesz beadni, mert rendszerzetten vannak mindenütt s vigyázat alatt elhelyezve azok, a' kik érdemesebbek, kik pedig reversalis vagy más irást nem akartak adni, különben is felvigyázat alatt állnak, mit a' több rendű beadott petíciók is igazolnak, kérve, hogy annyira mennyire segítsünk rajtuk. Most is egy illy újabb petíciót adtam be a' honvédelmi bizottmányának, hogy azon tekintet mellett, melyet kinyilatkoztattam, ha jónak találja, könnyítsen sorsukon, érezzék legalább ők is, hogy mi a' szabadság mellett harczolunk.

M a d a r á s z L á s z l ó: A' kettős interpellatióknak kettő az értelme: egyik a' hadi foglyokat, másik a' felállított hadi törvényszék minőségét érinti. — Megvallom, Irányi Dániel követársunknak ezen kettős interpellatióra nézve nyomos adatai vannak, mert először december 30-kán azon rendeletet adta ki Windischgraez, hogy a' magyar foglyokat, nem mint foglyokat, hanem mint rebelleket kell tekinteni. Itt van eredeti irásban. (Felolvassa.) „Dieselben (a' honvédtisztek) jedoch nicht der allgemeinen Vorschrift nach als Kriegsgefangene fremde Offiziere, sondern nur als gewöhnliche Arestanten behandelt werden können, so wird festgesetzt, dass derlei Individuen vom höchsten Range bis inclus. eines Hauptm. oder Rittm. taeglich 1 fl. den übrigen in Off. Charakter stehenden aber taeglich 40 kr. CM. Sustaination verabreicht werden.“ Azt rendeli ezen intézvényben, miként a' legmagasabb tiszttől kezdve le a' kapitányságig 1 flot kapnak naponként, s azon alóli tiszték 40 krt., s rendeli továbbá — és ez a' szép, hogy ezt honnan kapják, ezt az országnak kell tudni — „an die Offiziere des Honvéds aber gegen deren angewiesene Quittung aus der Stadt- oder Comitats-Cassa auf Kosten des Landes verabfolgt werden soll.“ Így áll a' dolog; ez eredeti documentuma az ellenséges fővezérnek. Ő minket mint rebelleket úgy tart. És itt azon két eszmét látom küzdeni egymással: vajjon Magyarországnak ezen háborúja rendes háború-e, melyet egy művelt nemzet, nemzeti jogokért indított? vagy pedig mint rablók jöttek be hazánkba, (zajos felkiáltások: Igen, mint rablók.) hazánk szabadságának elliprására zsarnokilag működni. Én legkevesebb sem veszem igénybe, hogy mi úgy bánjunk velük, mint ők bántanak velünk. Én nem kívánom e' tekintetben, hogy fúri érzés lepje el lelküzetemet, a' jelen perczen csak képviselő vagyok. De nem lehet elhallgatni, hogy hazánkban a' csendes békes polgárok — mint atyám is, kinek napvilág láthatási élvezete sem lehet, az ellenség által elzárva — mert neki tetszett megfogadni — tömlőzbe hurczoltassanak, s befogják egyiket úgy mint a' másikat. Az illyen ellenséges sereggel, melynek vezére Windischgraez, e' baha nem bánhatik úgy többé, mint például a' művelt Németország jött volna reánk, azért ha jogát meglagadtuk volna, vagy külföldi keveredünk volna. Magyarországon jelenleg létezik egy rablócsorda, (közhelyeslés) mely Magyarországot jogát zsarnokilag letapodni jött, a' nélkül, hogy ezen eszmét akármely nemzet, Europa művelt ítélőszéke előtt oszthatná. E'

tekintetben, megvallom, a' foglyok közt különbséget látok, 1-ór megkülönböztetem azon foglyokat, kik Magyarország alattvalói levén, fegyvert ragadtak a' haza ellen, azon foglyoktól, kik más tartományokból, mint felbérlet idegenek küldettek a' despotiától; mert ezekre nézve van e' háznak végzése. Rolt és Filippovicsra nézve a' ház még Pesten kimondotta, hogy hadi törvényszék elébe állíttassanak, ezekre nézve tehát nem ismerhetem el, hogy még becsületszavokra is szabadon eresztethessenek, mert „unbedingte Unterwerfung“ra adták meg magukat, akkoriban vezérünknek, Perczel Mórnak. Ez világos, azért nem is kell gondolni, hogy ezen eset a' honvédelmi bizottmány figyelmét elkerülte volna, sőt mondatom éppen, a' hadügyminiszter jelentése folytán most szólította föl tegnap a' hadügyminiszteriumot, hogy a' hadi foglyokkal bánásmód iránt adjon be egy projectumot, melyre építse aztán a' honv. bizottmány az ez iránti véleményét. (Helyes.) Ezen tárgy mindenestire az országgyűlés eleibe tartozik, mert az országgyűlés rendelkezik a' finansziáról. Egyes érzeteket alapul nem vehetünk; de ha a' ház elébe jön, nekünk akkor, a' midőn ők egy magyar főtisztnak 30 flot adnak egy hónapra élelmezés végett: 332 flot mint Pesten, vagy pedig 166 flt fele fizetést adni egy fogolynak nem lehet; túlságos generositas vagy ostobaság volna a' háztól (helyeslés), ha Magyarország pénzerejét egyenesen a' hadi foglyokra pazarolná el. Azért kívánom, hogy a' ház fogadja el ezen interpellatiót akként, hogy határozza el a' ház, miszerint a' honv. bizottmány terjeszse elő, miként jár el a' foglyok élelmi tartása s bánásmódjára körül? Nem kívánom, hogy azon vonalt mutassa ki, mellyen ezen eljárás történik, hanem hogy a' ház tartsa fel szentesítési, ratificáló hatalmát. (Helyes!)

A' másik kérdésre nézve kénytelen vagyok kijelenteni, hogy az interpelláló ur átugrotta kissé azon esetet, hogy itt nem a' ház határozata folytán állított bíróság, hanem katonai törvényszék ítél azon egyénnek felett. Hogy ezen katonai törvényszék miként ítél, még maga is a' vegyes politikai bíróság? ennek érdemébe avatkozni nem tartozik az országgyűléshez. De nem is ebből indulok én ki; azonban annyi igaz, tőkéletesen meg kell vallani, hogy azon egyén mind ezen adatok dacára is elítelve nem volt, hanem a' törvényes utra tételét át. Nem kell azonban mégis ezen kérdést úgy tekinteni, mintha a' honvédelmi bizottmány nem tartotta volna kötelességének, bevézni bármely ítélet hozatalába is, s hogy megvöltak-e tartva a' formák vagy formahiány miatt nem kell-e más bíróság eleibe utasítani; de kénytelen vagyok védelmére azt mondani, hogy azon ítélet nem rögtön ítélő törvényszéki volt alkalmazva, hanem haditörvényszék alapjára volt téve; azon okból, mert a' 24 óra eltelt, nem látta hatósága köréhez, azon bűnös felett ítélni, hanem utasította más törvényszékhez. Azonban a' tisztelt interpelláló ur megnyugtatóra csak azt mondom, hogy miután a' 3 nap még el nem telt a' törvény értelme szerint megrendeltetett, hogy vegyes törvényszék eleibe állíttassék nem mint kém, hanem mint a' ki az ellenséggel czimboráskodott. És így e' tekintetben alá esvén a' ház rendelkezésének, csak akkor lehetne interpellálni, ha fel lehetne hozni a' honvédelmi bizottmányra nézve, hogy nem tette meg az intézkedéseket. Mi e' második interpellatiót illeti, azt egyenesen csak tudomásul venném. (Helyes.)

Elnök: Az első interpellatio rövid tartalma ez: hogy a' honvédelmi bizottmány jelentse be a' háznak, hogy a' hadi foglyokat illető bánásmód és fizetésre nézve miként akar ezen-től eljárni. Ha megnyugszik ebben a' ház, ezt mint végzést ki mondom. (Közhelyeslés) Mi a' második interpellatiót illeti: úgy látom, az interpelláló képviselő urnak ez iránti aggodalma már el van oszlatva, azért az, a' ház által csak tudomásul vétetik. Több tárgy ez uttal nem levén, az ülést elosztatom.

Ülés vége 12 órakor.

#### NEMZETGYÜLÉSI HATÁROZAT.

(Hitelesített a' képviselőház 1849-ki martius 1-jén tartott ülésében.)

A' meg nem jelent köpviselők iránt:

1-ső §. Képviselői állásáról tetleg lemondottnak tekintetik azon képviselő:

1-ször. A' ki az 1849. évi mart. 1-ig Debreczenben meg nem jelent, és távolléte igazolva nincs.

2-or. A' ki engedelem nélkül távozott el.

3-szor. A' nyert engedelmén túl távol maradt, s elmaradását nem igazolta.

Az ekként lemondottnak tekintett képviselők választó kerületei új választásra fognak utasíttani.

2. §. Az elnökség a' jegyzőkkel együtt az 1-ső §-ban elsorolt három categoriába eső képviselők névsorát elkészítvén, az igazolási választmányának adandja által, mely azt kinyomatván, s a' jelen levő képviselők közt kiosztatván, ezután három napon keresztül, bizonyos, előre kihirdetendő órákban összeülvén a' benyújtandó próbák szerint eljárni, s az eredményről a' háznak jelentést tenni fog; tartozván a' honvédelmi bizottmány a' küldetése folytán távollévő, és tényleg működő képviselők neveit az elnökséggel haladéktalanul közölni.

Ezen határozat, a' 2-dik §-ban megállapított előintézkedések teljesítése végett kiadatik a' ház elnökének, a' honvédelmi bizottmányának, és az igazoló választmányának, melly — csak három tagja levén jelen — még 6 tag választásával kiegészítetni rendeltetik.

Almássy Pál  
elnök,

Szacsay Imre  
jegyző.

## BELFÖLD.

Debreczen, márcz. 3. Debreczen utcai folyvást a leg-  
élelkebb mozgalom színhelyei. A piac érdeke, hadviselésünk  
körülményei napról napra megnevesítik alföldi fővárosunk ut-  
czáit, és mi örömet kísérjük figyelemmel ezen meg nem szünő  
mozgást, ezen feltűnő hullámzást, mert benne csilhatlan jeleit  
látjuk az összes nemzetnek, mely idetova földhöz vágja már a  
kezébe nyújtott méregpoharat.

Néhány nappal ezelőtt tértek vissza körünkbe Füredről a  
debreczeni lovas nemzetőrök, kiknek kötelességük volt állomá-  
sukon a Tisza hidját őrizni, mit szigorú pontossággal teljesít-  
tek. Közülök sokan, a Tisza túlsópartján is egész M. Kövesdig  
portyáztak; azonban ellenséggel szemben sehol sem állottak.  
Egyedül a poroszói expedícióján bízott rájuk a vasasnéme-  
teknek a falubéli kiverése. De a németek nyulakká változtak,  
's így máskorra maradt föl a dicsőség derék nemzetőreink szá-  
mára.

Tegnap érkeztek meg Erdélyben volt lovas nemzetőreink  
is. A viszolátás öröme sugárzott az őket fogadók arcán.  
Egyik csapatjuk délelőtt, másik délután érkezett. A városház  
előtt állottak csatarendbe, ott üdvözlétek egymást a visszatér-  
tek és az itthonlevők, 's miután minden lehető ceremóniákon  
túlestek, nyugtató önérzettel oszoltak tűzhelyeik mellé, kipih-  
enni a fáradalmakat 's erőt gyűjteni új fáradalmakhoz. Nem  
hagyhatjuk itt méltányló elismerés nélkül azon áldozatkész-  
ségeket, melyet Debreczen városa szabadságháborunk ideje alatt  
meg nem szünő lelkesedéssel tanúsított. Élelmézésben, honvé-  
dek állításában, nemzetőri szolgálatokban annyit tett, mennyit  
igen kevés vagy tán egy város sem az országban. A megmen-  
tetett haza hála fogja követni azokat, kik megmentése körül hi-  
ven fáradoztak.

Ez előtt egy pár nappal mintegy 700 lengyel harcos jött  
hozzánk testvéri kézzel, szabadságunk szent ügyében.  
Közülök igen sokan szuronyos fegyverrel, néhányan pedig kaszával  
voltak ellátva. Folytonosan gyakoroltatnak, 's rövid idő múlva  
sikra szállnak függetlenségünk kivívása végett. Előre! előre!  
hős lengyelek, közös szenvedések rabigája nyomott bennünket,  
közös lesz a siker, melyet egyesített fegyvereink hatalma  
szerzend. Tetszeltek vagytok. Keljete föl! szégyel vagytok  
szórvá, gyülekeztek össze! És a Kárpatok körül együtt har-  
sogjunk nemzeti dalokat: „Nincs még oda Lengyelország,  
sorsa él bennünk.“ stb.

Aranyosszék, febr. 18. Ha részletesebb közlésemnek  
e lapokból fölvetélet remélhetem, úgy Aranyosszék állásáról  
tudósítástomat a novemberi napokon kellene kezdenem, mikor  
a magas aristocrazia büne a haza közügyét a veszedelem szé-  
lére állítva, a Kolozsvárról kiindított, Torda, Aranyosszék és  
Alsó-Fejér 8 ezerből álló lelkes 's 4 ágyúval ellátott fegyveres  
népe vezérletével megbízott Pócsa őrnagy Tordával Aranyos-  
széket is Gratzé hitvány csordájának martalékul adá; de hoz-  
szadalmas lenni nem akarok, és a győzelmes magyar sereg be-  
jötteig történt bűnös merényekre 's gyávaságszülte, ficzomodott  
lépésekre bűnbocsánat levén közzétéve, én is fátyolt vonok, 's  
a mult novemberi 's azt követő napokra csak annyit mondok,  
hogy ha el nem tévesztjük az őrnagy kinevezésében a választást,  
— daczára Pócsa őrnagy gyengeségének 's a tordai más  
vezéri bal befolyásoknak Gratzé oláh csordája, minden ágyú  
mellett is, megemlegette volna, hogy amúgy rablómódra sza-  
bad földre lépni merészelt.

A szék 1500 főből állott 's fele részben löfegyverrel ellá-  
tott nemzetőrsége majd megdühödött elkeseredésében, midőn  
előbbi hadi parancsból az ellenséges táborból csak egy órányi  
távolságra kiszállítva megértette, hogy a székben mint száza-  
dos közszeretetet 's bizodalmat aratott Pócsa őrnagy Tordát  
feladva, Aranyosszék erejét pedig kétfelé osztva, az ellenneli  
megmérkőzésre tehetetlené tette, dühében reá ment a Szék-  
háznál Kövenden népfelkeléssel indulóban levő mindig, kivált  
a haza mostoha körülményeiben valóban közbizodalmat és sze-  
retetet nyert, főkirálybíróra, 's őt ottan közgyűlés tartására  
kényszerítvén, miután balfogalomnál fogva, a nem magas aris-  
tocratiához tartozó előkelőbbek sok méltatlanságot szenvedtek  
volna a felbőszült székelységtől, elhatározott: hogy ezen  
elhagyott állapotban a főtisztet kebelükből ki ne bocsássák,  
's Gratzéval bármilyen áron béke kötéssék; ezentul kiadatni ren-  
deltettek az álladalmi fegyverek Felvincz egészen 's Kocsárd  
nagy része az ellenséges oláh csorda által fölégettett 's ki-  
szakmányoltatott, hasonló sorsban részesült Polyan is a két Sz.  
Mihályfalvával, magának a főkirálybírónak sem maradván meg  
egybe életénél 's egy rendbeli öltözeténél. Hat magyar hely-  
ség azonban együtt tartván, 's a főkirálybíró is védelmükre  
minden kitelhető megtevén, a kiraboltatástól megmenekült,  
dicséretére válván a határőrmódra katonáskodó oláh ajku hely-  
ségeknek túrelme, melyet említett falvaink épen maradására —  
bár külsőben az oláh táborhoz voltak csatlakozva — kitüntet-  
tek. Így találván a szék a győztes magyar sereg, nem késett  
a szék, a magyar kormányhoz híven előbbi állásába visszalép-  
ni, újból rendezte őrségeit; mindenek előtt alakult egy szabad  
csapat Zudor százados munkássága által, azután 2 század gya-  
log nemzetőr 724 számmal, 's egy 118 főnyi igazgatás alá jött  
Közlebről pedig határőri állásból polgári igazgatás alá jött  
Bágyon székely helység, mely szinte 224 főnyi szabad csapa-

tot alakított Gyarmati Dénes vezérlete alatt, ezenkívül a hon-  
védek sorában működött báró Kemény Farkas volt őrnagy most  
alezredes vette át az aranyosszéki zászlóaljait, hol sok derék szé-  
kely alyánkfia, de a Mátyásbushárok között is nagy számmal  
derék szolgálatot tesznek a honnak. A szék kebelében már,  
minden helységek meghódoltak a magyar alkotmányának, a pol-  
gári igazgatás életbe lépett 's a rend és törvény uralma ismét  
honos kezd lenni. Főkirálybírói elnöklet alatt egy három tagból  
álló honvédelmi bizottmány alakított, mely folytonosan mű-  
ködve, minden sürgős tárgyakban haladéknélkül intéz-  
kedik, 's az állandó bizottmányának eljárásáról hetenkint számot ad.  
Közlebről az újonczok kiállítására is sikerteljes rendeletek  
hozattak, 's bár 14 magyar 's 8 oláh helységből álló székünkre  
327 újoncz kiállítását rovatott, mit sem kételkedünk, hogy e'  
nem kis mennyiségű újoncz kiállítását is ne eszközölhessük;  
míg egy kis erélyesség némely korosb tisztviselőknél, 's Ara-  
nyosszék az erdélyi részeken, kicsiny kiterjedéséhez képest  
illő szolgálatot teend a haza védelmében.

Aranyosszék. Felső-Sinfalváról, febr. 22. Ara-  
nyosszék országos bizottmányi rendelet által arról értesített, hogy  
zentul a hivatalosok fizetése, a magyarországi törvényható-  
ságok tisztjei, közeprendű fizetésére fog emeltetni, 's ezzel a  
magyar megyék hivatalosainak nevezete is egy lajstromban  
megküldeztet. Ezen szék főhajtása levén a nagy Magyaror-  
szágba beolvadni, f. febr. hó 13-áról kelt fölírása által, kérés  
intéztet Csányi László teljhatalmu kormánybiztoshoz egy rész-  
ről azért, hogy a székely földön levő hivatalosok, u. m. fő 's  
alkirálybírók, dulók stb. — elnevezéseit megválasztására 's a  
magyar megyék hivatalnokai elnevezéseire hasonló idomitha-  
lására az országos honvédelmi bizottmánytól engedelmet kér-  
jen; más részről pedig, hogy azon ismeretlen nevezetű hiva-  
losok utasításait küldje meg a székelyeknek, hogy minden hi-  
vatalos, helyhezletésének körével megismerkedhessék. Vajha a  
többi székely hatóságok is egybeolvadásuk kiüntetésére lépést  
tennének, az illyes elkülönzés magvát magában rejtő külsősé-  
gek eltörlésére 's lenne egység mind belső mind külsőképen  
Attila 's Árpád ivadékaik között!

KÜLFÖLD.  
NAGYBRITANNIA.

London, febr. A felsőházban a trónbeszédre adandó  
válasz felett heves viták folytak. Lord Bruce terjeszté elő a ja-  
vaslatot; Lord Stanley szigorú bírálat alá vette a trónbeszéd  
egy pontját 's beszédében élénken rajzolta Angolhon mostani  
helyzetét. „A trónbeszéd, monda Stanley, felette kedvező szin-  
ben tünteti fel az országot, melyben alig vehetni észre némi  
jeleit a javulásnak. Most történik először, mióta szónok nem  
nyilatkozathat ki, miként „a kül hatalmak barátságos érüle-  
te fölül folytonos biztosítással bír.“ Minden, a mit a trónbe-  
szédben mondhatott, annyiból áll, „hogy ő felségének szilárd  
ohajtása, a külhatalmakkal barátságos viszonyt fenntartani.“ Sze-  
rette volna szónok hallani, hogy ez egyszersmind a kormány-  
nak is ohajtása, mert eddig arról van meggyőződve, hogy ő  
felségének tanácsosai nem mást ohajtottak, mint az országot  
idegen álladalmak viszonyaiba e' leggyalázatosabb módon beho-  
nyolítani. Spanyolországban egy brit követ beavatkozást tön és  
gyalázattal volt kénytelen onnan visszahúzódni. Austria már nem  
tartá érdemesnek saját küldötte által tudatni a St. Jamesi udvar-  
ral új császárjának trónraléptét. Olaszország ügyeibe is beavat-  
kozás történt, és az eredmény itt sem felelt meg a várakozás-  
nak. Röviden Angolhon viszonya az idegen hatalmakhoz ha nem  
egészen ellenséges is, bizonyára nem kielégítő 's nem megnyug-  
tató. Egy kivétel van, ez Franciaország, ez is azért, hogy itt  
a kormány a beavatkozástól visszatartózkodott. Irland hangu-  
lata alig megnyugtató, a hosszas elnyomatás sok hívataltól  
elkeserített a brit korona iránt stb.“ Beszéde végén indítvá-  
nyozta, hogy az adressebe következő hely tétessék: „sajnáljuk,  
hogy kénytelenek vagyunk előterjeszteni felségének; miként  
sem felséged viszonyai a külhatalmakhoz, sem jövedelmek ál-  
lapota, sem a kereskedelmi és iparérdekek helyzete nem  
ollyanok, melyek bennünket felségedhez idvezlő hangon szólni  
jogosítanak. Az országnak földmívelési és gyarmatérdekei is  
folytonos nyomtatás alatt sinlenek 's minél előbbi gondoskodást  
igényelnek.“

Az indítvány szavazatra bocsátott 's 52 szóval 50 ellen,  
félretételett.

Az alsó házban d'Israeli következő kitélt indítványozott az  
adresben kifejezteni; „sem külhatalmakhoz viszonyai Angol-  
országnak, sem pénzügyi állapota, sem a kereskedelmi és gyár-  
ipar helyzete nem elégíthetik ki ő felségének adataival.“ Indít-  
ványát azonban, Russelnek azon nyilatkozatára, hogy alkalma  
lesz a háznak az érintett pontokra tüzetesen visszatérni, egy-  
szerűen visszavonta.

## CZÁFOLAT.

A Közlöny 43. számában Gömörből iratik: „hogy Hur-  
ban R. Szombatban több elrablott tárgyakon kívül 6 egyént ma-  
gával elvitt.“ Az alólirt febr. 24. napjáról ellenkezőről van ér-  
tesítve, hogy t. i. Hurban rabló csapatjával Tiszolczt megszáll-  
totta, a császár iránti hűségére és vele való tartásra felszólította,  
de eredmény nélkül, melynek következtében Tiszolcz városa  
polgármesterét Fabry Dánielt, és ügyvéd Demjan Gáspárt elfo-  
gatta, a K. honti volt adózóink közül meg valami 8 egyént. Hogy

azonban R.-Szombatnak egyedül magyar ajkú és szellemi lakosai  
között meg mert volna jelenni, épen nem hihető, mert a levél  
onnan iratván, arról említés nincsen. Hurban szónokolt a Kis-  
Honti járás evang. tót ajkú polgárai között, de megtanulták  
már a tót ajkú polgárok, 's meg vannak győződve, hogy a né-  
pek szabadsága nem Bécsben vagy Olmüczben alapítatik, annál-  
inkább, mert a pauszláv főagatort a mult évi márcziusi szellő  
az élők sorából kifujta.

Debreczen, márczius 3-kán 1849.

Kubinyi Ödön,  
Gömörmegye r.-szombati ker. képviselője.

## Igazolás.

A Közlöny 42-dik számában Záborszky képviselő úrnak  
a nemzeti gyűlés febr. 23-ikán tartott ülésén tett azon hiva-  
los jelentése irányában, mely szerint a nyomda Debre-  
ezenben olly rossz állapotban van, hogy mind-  
eddig itt jegyzőkönyvek nem nyomattak stb.

Mindhogy Debreczenben eddigelő a városin kívül több  
könyvnyomda nem volt, de a hivatalos jelentés is, úgy látszik,  
csak egyet, kétség kívül épen a városét érdeklí, — és mint-  
hogy a debreczeni nyomda alatt, úgy városunk, mint ennek vi-  
déke közönségei, csak a városét értik. — Nehogy a nagy köz-  
önségben nyomdánk iránt valami nem várt tehetetlenség- vagy  
akaratlanságról hiedelem fészkelje meg magát, szükségesnek  
látjuk igazolásunkul kijelenteni, hogy minket a jegyző-  
könyvek nyomtatása iránt mart. 2-áig senki sem  
szólított meg, 's így annak, hogy jegyzőkönyvek  
nem nyomattak, nem a nyomda oka, hanem az, ki-  
re ennek nyomtatásáról gondoskodás bízott.

Mert habár a kormány és az országgyűlés ide költözése  
után, — részint a miatt, mert Bem tábornok rendelkezése alá  
egy sajtót, négy mázsa betűt és négy segédet adunk; — ré-  
szint a miatt, mert még a mult évi május havában — korunk  
szükségeit megértve — pesti gépész Vankó Jánosnál rendelt, 's  
el is készült gyors- és más sajtóink az egyetemi- és banknyom-  
da számára lefoglaltatnak, 's e' miatt azokat mai napig is né-  
külöznünk kell — habár eddig a kormány rendeleteit csak nagy  
megszorításunk mellett végezhetjük is; — most már, miután  
nyomdánk elegendő segédekkel el van látva, többet és könnyeb-  
ben végezhetünk.

Egyébiránt, hogy a kormány, országgyűlés és a közön-  
ség igényeinek annál sikeresebben megfelelhessünk, — addig is  
míg Pesten és Budán készen levő sajtó is betűnket kihozhat-  
nánk, igen czélszerű, sőt méltányos lenne, ha:

1-ször a Királyhágon túli részekre vitt nyomdai eszkö-  
zeink, melyekre ott többé az ottani nyomdák mellett olly nagy  
szükség nem levén — nekünk visszarendeltetnének; és

2-ször az álladalom költségén Kolozsvárról ohozott há-  
rom vas sajtó közül egy nagyot, — mely ott többnyire különben  
is munka nélkül hever — városi nyomdánk számára kölcsönösen  
átadatnék.

Ezen intézkedések mellett teljes meggyőződéssel mondat-  
juk, hogy az álladalomnak sok és nagy szolgálatokat tehetnénk.  
Debreczen, márczius 3-kán 1849.

A városi nyomda művezetősége.

Felelős szerkesztő: Gyurmán Adolf.

## HIRDETÉSEK.

1273. e.

Vircsik Mihály vezetéknevének Berethöly-re lett átválto-  
ztatása megengedtetvén, ezennel országszerte körözteik.  
Kelt Debreczenben, márczius 2-án 1849.

1-3.

## Nevelőintézet.

Alólirt tisztelettel jelenti, hogy Gálos Petriben folyamatban  
levő finevelő intézetét f. é. ápril 15-kén Kójon (Biharmegyé-  
ben) nyitandja meg; melyre midőn a t. szüléket tisztelettel fi-  
gyelmezteti, egyszersmind kéri, hogy kik gyermekeiket intéze-  
télbe felvételni kívánják, magokat martius 15-ig G. Petriben,  
azontul Kójon jelentsák. Kelt Gálos Petriben febr. 28-án 1849,  
Gönczi Pál.  
nevelő.

## Árverési hirdetés.

Folyó év martus 7-én d. e. 9 órakor szép utcában 2170  
sz. alatti háznál árvereltetni fognak különböző óras műszerek.  
egy nagy próba óra, nagy üst 'sat. Mint szintén két darab jó  
állapothan levő posta kert szőlő.

Barts Dániel,  
végrehajtó képviselő.

## Fölhívás.

Markos László Szabolcsmegyei volt szolgabíró hivatalosan  
felszólítatik, az alólirt előt. évi márczius 5-én Szabolcsmegyé-  
be kebelezeit Wálló városába leendő megjelenésre, szakolyi volt  
jobbágy, Györi János által ellene támasztott ügy elintézésé  
végett.

Szakoly, febr. 20-kán 1849.

László Alajos,  
Szabolcsmegyei szolgabíró.